

Macba enfora

Del Liceu al Seminari. La cultura, l'arquitectura i l'urbanisme per recuperar un barri. Pasqual Maragall, Oriol Bohigas, Albert Vilaplana i Helio Piñón, Richard Meier. Aquests noms van lligats a la meua trajectòria personal. A la cultura, l'arquitectura i l'urbanisme els dec l'orgull d'haver nascut al Raval. De ser del Raval. Un orgull que tanmateix només vaig guanyar quan tenia catorze anys. O fins i tot més.

Fins ben entrada l'adolescència els meus companys d'escola m'havien assenyalat amb el dit com la que vivia al Barri Xino, que abans que el Pla del Liceu al Seminari ideat per Bohigas a inicis dels vuitanta es convertís en una realitat, s'associava a delinqüència, prostitució i drogues. En un considerable esforç econòmic els meus pares van portar-me a una escola de la burgesia catalana de l'esquerra de l'Eixample en què una alumna de cognom Jiménez que vivia per sota la Gran Via era *rara avis*. Amb el pas dels anys, el Barri Xino es va convertir en Raval i abans de deixar l'escola ja era envejada perquè vivia en una de les zones amb més vitalitat i densitat cultural de tot Barcelona. I, gairebé en paral·lel a la campanya *Ravalejar*, impulsada per les institucions culturals del barri,

Façana del Macba, una de les icones arquitectòniques del Raval de Barcelona QUIM PUIG

vaig prendre consciència de la importància que la cultura, l'arquitectura i l'urbanisme havien tingut en la meua vida, en la configuració d'una nova capa de la meua identitat: el sentit de pertinença al Raval.

Aquesta és l'essència de l'arquitectura i l'urbanisme: la transformació social a través de la transformació de l'espai públic. El projecte del Liceu al Seminari podria anomenar-se perfectament el Pla Macba. El museu i la plaça dels Àngels són la bandera del procés de transformació del Raval. "La caixeta blanca de Meier", fent servir els termes que utilitza Daniel Giralt Miracle en l'imprescindible documental *Macba: la dreta, l'esquerra i els rics*, és la icona d'aquest nou Raval.

Macba enfora, l'operació ideada als vuitanta ha culminat de la millor manera possible. A la plaça del Macba es creuen avui persones d'origens, condició i procedència

diferents que sense aquesta plaça mai no s'haurien mirat als ulls. Queda molta feina a fer, el barri encara té punts negres, la pobresa i la misèria encara hi habiten, però la situació ha canviat.

I és precisament per això que és tan trist i greu el que ha passat els últims dies a la plaça dels Àngels. Si fa unes setmanes passava per davant del Macba i em venia al cap tot el que acabo d'escriure, avui no puc deixar de pensar en el museu com l'epicentre d'un episodi d'(auto)censura imperdonable en un museu d'art contemporani i que ha vist com els caps dels dos comissaris de *La Bestia i el Sobirà*, i fins aleshores membres de l'equip directiu del museu, Paul B. Preciado i Valentín Roma, rodolaven rampa avall tallats obscenament per Bartomeu Mari abans de deixar la direcció del museu. En parlaré en el pròxim article. *

A
Aquesta és l'essència de l'arquitectura i l'urbanisme: la transformació social a través de la transformació de l'espai públic

FEMINITATS ADA CASTELLS

Vinga nenes grasses

Els investigadors saben que la paciència és una bona aliada i, en aquest cas, han hagut de passar 100 anys per resoldre el cas de *La niña gorda*, de Santiago Rusiñol. El llibre l'acaba de reeditar L'Avenç i és una astracanada divertida i un punt tràgica. Sobre aquesta novel·la planava el misteri de per què l'autor l'havia titulada en castellà si el text és en català. Ara, gràcies a Mercedes Abad, en sabem el motiu. Ella, que s'ha dedicat a coquetejar amb la idea del plagi en la seva literatura –té un llibre de contes molt di-

vertit que es titula *Media docena de robos y un par de mentiras*–, ha estat víctima d'un robatori de títol en caràcter retrospectiu. El seu últim llibre de relats, *La niña gorda*, va ser publicat per Pàginas de Espuma el 2014, exactament 100 anys després que la novel·la de Rusiñol. Hi ha altres coincidències: tots dos autors van néixer al febrer, un del 1961 i l'altre del 1861. No és que Abad plagés el títol de Rusiñol, sinó que es tracta del fenomen contrari. Aficionat a l'experimentació amb psicofàrmacs, el venedor de duros a quatre pessetes va

fer un viatge en el temps i va cisar el títol d'Abad, si més no aquesta és la teoria estrambòtica de l'escriptora, a qui sentit de l'humor no li'n falta.

El que no saben cap dels dos –de qui recomanem una lectura comparada que encara evocarà més coincidències– és que un grup de nens de cinquè d'una escola de Barcelona està escrivint *Obesa, la historia de una chica con sobrepeso*, títol provisional que segur que acabarà amb *La niña gorda* perquè les tradicions són per continuar-les. *